

М. О. Князян

Україна, Одеса, ОНУ ім. І. Мечникова

**РОЛЬ НАУКОВИХ ІДЕЙ ВОЛОДИМИРА ЛЬВОВИЧА
СКАЛКІНА НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ОСВІТИ**

Сьогодні забезпечити інноваційність розвитку національної системи освіти, її інтеграцію до європейського освітнього простору є неможливим без звернення до методичних концепцій видатних науковців України, серед яких чільне місце посідає наукова творчість Володимира Львовича Скалкіна. Саме в наукових працях В. Л. Скалкіна представлено ефективні засоби навчання іноземних мов, розвитку креативного потенціалу особистості дитини, її світогляду, загальної культури, індивідуальної унікальності. У зв'язку з цим ідеї видатного вченого не втрачають своєї актуальності, наукової цінності, практичної значущості на початку ХХІ століття. Фундаментальність наукової концепції Володимира Львовича полягає в розробці загальнотеоретичних питань методики навчання іноземних мов, а саме її психолого-педагогічних засад у ракурсі навчання усного діалогічного та монологічного мовлення. В. Л. Скалкін активно пропагував такі принципово важливі вимоги до організації уроку іноземної мови, як орієнтованість його змісту на особистісно значущі цілі та потреби кожного учня, на відображення реальних життєвих ситуацій, на виховання соціолінгвістичної компетенції молоді.

В теорії В. Л. Скалкіна про активізацію викладання усного іношомовного мовлення закладені принципи щодо орієнтації особистості на саморозвиток духовно-ціннісного потенціалу, творче самовтілення та самозростання. В своїх фундаментальних книгах «Основи навчання усного іношомовного мовлення»,

«Навчання монологічного висловлювання», «Навчання діалогічного мовлення», Володимир Львович обґрунтував необхідність формування у учнів культури іношомовного спілкування та міжнародної взаємодії, духовного, інтелектуального, емоційного, вольового розвитку особистості учня засобами іноземної мови, формування його наукового світогляду, всього того, що знайшло своє відображення вже пізніше як у виробничих функціях вчителя іноземних мов, так і в загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти. Налагодження позитивної педагогічної взаємодії з усіма учасниками освітнього процесу на засадах розкриття та розвитку найкращих людських якостей, а також визначення власного потенціалу у професійному зростанні, постійна рефлексія динаміки свого руху є, на думку В. Л. Скалкіна, орієнтирами для сучасних студентів. Вивчення наукових праць Володимира Львовича дозволяє стверджувати, що серед тих цінностей, мотивів, потреб, які мають виявлятися у вчителя іноземних мов, науковець окреслював любов до своєї професії, прагнення збагатити існуючий практичний досвід та наукову теорію, активний інтерес до педагогічної інноватики, почуття відповідальності за успіх педагогічної справи. Особливого значення в науковій концепції В. Л. Скалкіна набула проблема, яка сьогодні може звучати як формування полікультурної компетенції майбутнього вчителя іноземних мов. Учитель, на думку Володимира Львовича, має володіти розгалуженою системою знань щодо культури різних народів. Через ознайомлення з реаліями життя інших етносів студенти мають змогу набувати цінностей, оволодівати певними сферами людської діяльності, творити культуру в собі та в соціумі. Як керівник методичної наукової школи Одеського національного університету імені І.І. Мечникова Володимир Львович закликав

молодих дослідників до підвищення ефективності наукової творчості, професійної діяльності та культури індивідуального буття. Сучасним викладачам-науковцям, учителям-практикам, студентам слід пам'ятати, що виховуючи дитину, вчитель уже творить наступні покоління носіїв та творців культури.

Володимир Львович Скалкін своєю науковою творчістю та всім життям вніс у суспільство унікальну духовно-культурну інклюзивність, розробив і впровадив значущі культурно-педагогічні інновації, чим і визначив розвиток методики навчання іноземних мов не лише в колишньому Радянському Союзі, нинішній Україні, але й у широкому європейському та світовому освітньому просторі.